

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou osobnosti pachatele v kriminologii. Cílem této práce je uvést její čtenáře obecně do oboru kriminologie pomocí vymezení základních souvisejících pojmů a teorií. Dále je čtenář seznámen s rizikovými činiteli, které mohou mít vliv na osobnost pachatele a jeho delikventní jednání. Nakonec je čtenáři představen fenomén násilné kriminality včetně trestného činu vraždy. Text této práce je řazen od témat obecných k tématům konkrétním.

Z důvodu uvedení tématu se první kapitola věnuje vymezení předmětu a úkolům kriminologie, pojetí pachatele z hlediska trestního práva hmotného a procesního a z hlediska kriminologického, nakonec je rozebrána osobnost člověka jako taková.

Vzhledem ke skutečnosti, že výzkumu osobnosti pachatele se věnovala řada raných i moderních kriminologických teorií, jsou tyto představeny v kapitole druhé. Tyto teorie definují obor kriminologie a v kapitole jsou děleny na biologické, psychologické, sociologické a multifaktorové, a to dle zkoumaných činitelů. Jedním z hlavních úkolů těchto teorií bylo poznat osobu pachatele a určitým způsobem jej odlišit od osob nedelikventních.

Pro tuto práci je zcela zásadní kapitola třetí, která se hlubším způsobem věnuje osobnosti pachatele. Je zde uvedena řada rizikových faktorů, které mohou mít vliv na případné protispolečenské až kriminální jednání. Znalost osobnosti pachatele a příčin jeho chování může být užitečná z hlediska prevence kriminality, směrů trestní politiky a pro následné zacházení s pachatelem vzhledem k individualizaci a efektivitě trestu.

Témata poslední a předposlední kapitoly této práce jsou již konkrétní a věnují se násilné kriminalitě, trestnému činu vraždy a jejich pachatelům. U trestného činu vraždy není v zásadě možné stanovit jeden typ osobnosti pachatele, který bude platný pro všechny ostatní případy, protože motivace těchto osob je značně různorodá. Vraždy jsou v této kapitole částečně rozděleny dle osoby pachatele nebo jeho motivace, přičemž u každého příkladu uvádím případ z České republiky (popř. z Československa).

Ne každý rizikový faktor vede člověka ke kriminálnímu jednání, nicméně pokud u osoby převažuje kombinace faktorů rizikových nad faktory ochrannými, je u něj vyšší pravděpodobnost, že se takového jednání dopustí.